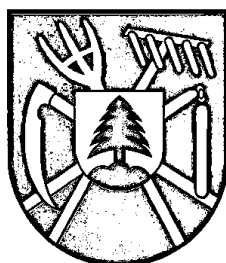

OBEC VALASKÁ BELÁ

PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE VALASKÁ BELÁ DO ROKU 2005

OBSAH:

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE VALASKÁ BELÁ

- 1.1 Názov obce
- 1.2 Identifikačné číslo obce
- 1.3 Okres
- 1.4 Počet obyvateľov
- 1.5 Rozloha a enviromentálna charakteristika územia

2. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 2.1. Vznik a nakladanie s odpadom v obci
- 2.2. Používané zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov
- 2.3. Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Valaská Belá do r. 2000

3. ZÁVAZNÁ ČASŤ PROGRAMU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 3.1. Komodity pre záväznú časť programu obce s názvom podľa §5 ods. 2 písm. a) Vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z. v platnom znení
- 3.2. Údaje o prúdoch odpadov vo východiskovom a v cieľovom roku programu
- 3.3. Organizačné a technické opatrenia na zníženie odpadu
- 3.4. Opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov

4. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU

5. ROZPOČET ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 5.1 Prehľad rozpočtu odpadového hospodárstva za predchádzajúce obdobie 1999-2001
- 5.2 Rozpočet pre obdobie nového programu /2003-2005/

6. INÉ

7. ZÁVEREČNÁ ČASŤ

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE VALASKÁ BELÁ

1.1 Názov obce

Obec Valaská Belá

1.2 Identifikačné číslo obce

00318531

1.3 Okres

Prievidza

1.4 Počet obyvateľov územia, pre ktorý sa program vydáva

2467 obyvateľov

Zdroj: Obecný úrad Valaská Belá - evidencia obyvateľstva, stav k 30.6.2002

1.5 Rozloha a environmentálna charakteristika územia

Celková rozloha: 64,8 km²

z toho: 20,3 km² poľnohospodárska pôda

41,6 km² lesné pozemky

2,9 km² vodné, zastavané a ostatné plochy

Zdroj: Správa katastra Prievidza, stav k 30.6.2002

Obec Valaská Belá je začlenená do okresu Prievidza. Územie obce sa člení na šesť častí: Gápel, Matušiková, Stanáková, Studenec, Škrípov, Valaská Belá. Obec sa svojou rozlohou začleňuje medzi väčšie obce v okrese s menším osídlením s hustotou obyvateľstva 38 obyvateľov na km².

Obec Valaská Belá sa nachádza v severnej časti stredného Slovenska. Obklopuje ju južná časť Strážovských vrchov. Územie Valaskej Belej leží na rozhraní Stredoslovenského a Západoslovenského kraja. Je okrajovou obcou prievidského okresu na severozápadnej strane. Najbližšie obce na východ v smere na Prievidzu sú Čavoj, Temeš, Liešťany, na západ v smere na Ilavu je Dolná a Horná Poruba. Na severe obec susedí so Zliechovom a na juhu s Čiernou Lehotou.

Územie obce tvorí kotlina, ktorou preteká riečka Nitrica, ktorá ústi do priehrady Nitrianske Rudno a ďalej sa vlieva do rieky Nitry. Kotlinu obklopujú listnaté, ihličnaté aj zmiešané lesy. Pôdy v obci sú prevážne hlinité, v lesoch piesočnaté s obsahom väčšieho množstva skeletu a zastúpená je aj vápenatka. Hory sú tvorené horninami vápenca, žuly, kryštálických a ílovitých bridlíc.

Obec má dosť výraznú výškovú členitosť. Ústredie obce má nadmorskú výšku 420 m nad morom. Najvyššiu nadmorskú výšku dosahuje kopec Suchá Hora – 982 m nad morom. Územie patrí do mierne teplej oblasti, vo vyššej nadmorskej výške do chladnej oblasti. Priemerná ročná teplota je tu 8°C. Priemerný úhrn zrážok okolo 800 mm. Fúka premenlivý vietor. V zime je tu dosť snehu a v lete veľké teploty.

Na území obce sú evidované dva zdroje pitnej vody, ktoré dodávajú pitnú vodu do miestneho vodovodu. Časti obce, ktoré nie sú pokryté vodovodnou sieťou využívajú ako zdroj pitnej vody studne. Crystal Glass s.r.o. má vlastný zdroj úžitkovej vody, ktorý využíva pre svoje priemyselné účely.

2. CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

2.1 Vznik a nakladanie s odpadom v obci

V období pred rokom 1995 pôvodcovia odpadov ešte nemali zákonom ustanovenú povinnosť evidovať vznikajúce odpady. Po roku 1995 sa celoplošne na území SR vykonáva zber údajov o vzniku a nakladaní s odpadom. Množstvá údajov o vzniku odpadov a nakladaní s ním sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 – Vznik a nakladanie s odpadmi v obci (množstvá odpadov v tonách)

Rok	Zmesový komunálny odpad	Objemný odpad	Odpad zo septikov	Celkové množstvo odpadu	Využitie kompost.	Zneškodnenie na skládke	
						v obci	mimo obce
1996	986	1720	33	2739	23	2716	0
1997	1250	225	33	1508	21	1475	0
1998	987	105	28	1120	28	1092	0
1999	1196	153	25	1374	25	1349	0
2000	330	20	15	365	15	184	166
2001	426	0	14	440	14	0	426

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade v obci ŠÚ SR

Uvedené údaje o množstvách odpadov evidovala obec a predkladala Štatistickému úradu SR v Ročnom výkaze o komunálnom odpade.

V rokoch 1996 až 1999 bol odpad evidovaný len odhadom t.j. nebol vážený, ale len prepočítaný na tonáž nákladného auta. Vzhľadom k tejto skutočnosti táto evidencia je nepresná.

Porovnaním vzniku odpadov v rokoch 1996 až 2000 možno konštatovať, že na území obce došlo k poklesu vzniku odpadu.

Zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1.7.2001, v prílohe č. 2 a 3 vymedzuje pojmy zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov. V zákone č. 238/1991 Zb. o odpadoch, ktorý sa uplatňoval do 30.6.2001, pojem zhodnocovanie odpadov definovaný nebol. Používal sa pojem využívanie odpadov, ktorý bol upravený v NV SR č. 606/1992 Zb. o nakladaní s odpadmi. Novou právnou úpravou dochádza k rozšíreniu doterajšieho pojmu zneškodňovanie odpadov. Pod tento pojem nespadá len skládkovanie, spaľovanie a neutralizácia, tak ako to bolo doposiaľ, ale aj iné činnosti.

Podľa požiadaviek novej legislatívy je v tabuľke č. 2 uvedený prehľad odpadov na zhodnocovanie a skládkovanie v roku 2002.

Tabuľka č. 2 – Zhodnocovaný a skládkovaný odpad v roku 2002 (v tonách)

Rok 2002	Triedený odpad na zhodnotenie	Zmesový komunálny odpad na skládkovanie	Objemný odpad na skládkovanie
1. štvrt'rok	1,72	155,32	5,02
2. štvrt'rok	5,00	88,14	16,24
3. štvrt'rok	4,99	84,58	6,6
4. štvrt'rok	3,96	123,20	8,58
Spolu	15,67	451,24	36,44

Zdroj: Evidenčný list odpadov

Z uvedeného prehľadu vidno, že v roku 2002 sa v obci začal triediť odpad (plasty, sklo, papier, textil a kovy), ktorý sa ďalším spracovaním zhodnocuje. I keď zhodnocovaný odpad (v tonách) predstavuje malý podiel z celkového množstva odpadu, v objemovom vyjadrení je to ďaleko väčší podiel (plast – veľký objem, malá hmotnosť) dôležitý pre zhodnotenie tohoto odpadu a taktiež aj z hľadiska životného prostredia.

Prehľad vzniku komunálneho odpadu v obci v rokoch 1996 až 2001 a jeho prepočet na obyvateľa je uvedený v tabuľke č. 3

Tabuľka č. 3 – Porovnanie vzniku komunálneho odpadu v obci

Množstvo komunálneho odpadu	Rok					
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
tona/rok	2739	1508	1120	1374	365	440
kg/obyvateľ/rok	1058	589	441	544	145	177

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade v obci ŠÚ SR

2.2 Používané zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

Prevažujúcim odpadom pôvodcu odpadu obce Valaská Belá je zmesový komunálny odpad z domácností. Občania odpad sústreďujú do kukanádob a Obecný úrad vykonáva zber a prepravu tohoto odpadu vlastným špeciálnym automobilom na odvážanie komunálneho odpadu. Komunálny odpad pôvodca zneškodňuje skládkovaním na riadenej skládke Veronika a.s. v Dežericiach

Zber a zhodnocovanie vytriedených zložiek komunálneho odpadu (plasty, sklo, papier, textil a kovy) v obci zmluvne zabezpečuje Ekotech, s.r.o. Zvolen

V nadväznosti na platnosť novej právnej úpravy pre oblasť odpadového hospodárstva došlo k zrušeniu kategórie zvláštny odpad. Podľa novej legislatívy sa odpady členia iba na dve kategórie a to nebezpečné odpady a ostatné odpady.

Pôvodca odpadov Obec Valaská Belá má zmluvne zabezpečené zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov uvedených v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4 – Zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

Názov prevádzkovateľa	VERONIKA,a.s.	VERONIKA,a.s.	AKUSERVIS	EKOTECH,s.r.o.
Adresa zariad.	Dežerice	Dežerice	Prievidza	Zvolen
Typ zariadenia	skládka	zberné stredisko	zberné stredisko	zberné stredisko
Kontaktná osoba	Ivan Krajčík 0903/666738	Ivan Krajčík 0903/666738	Diana Kmet'ová 5413429	Ing. J. Mészáros 0903/396473
Skupina odpadu	01 až 20	13,15,16,20	06,16,17	triedený 20
Kategória odpadu	O	N	N	O

2.3 Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Valaská Belá do roku 2000

V oblasti obmedzovania vzniku odpadov

Cieľ:

- obmedzenie vzniku odpadov

Plnenie: splnené čiastočne

- znížiť komunálny odpad zavedením zmeny vykurovania u občanov (elektrické, plynové). V obci boli vybudované dve nové trafostanice - bolo zrealizované posilnenie siete elektrickej energie a možnosť napojenia elektrického vykurovania.

Cieľ:

- zavedenie zberu odpadu do nádob a odvoz

Plnenie: splnené

- obec zakúpila pre všetky domácnosti smetné nádoby a od novembra 1986 bol zabezpečený vývoz na skládku odpadu v Obci Valaská Belá. Obec vývoz smetí zabezpečovala svojpomocne špeciálnym automobilom na odvoz odpadu.

Cieľ:

- zvýšené využívanie odpadov

Plnenie: splnené čiastočne

- obec propagovala medzi občanmi využívanie odpadov ako druhotnej suroviny hlavne pri rastlinných odpadoch (konáre stromov, odpad zo septikov a žump) na kompostovanie – biologicko rozložiteľný odpad. Občania si spracovávajú odpad na svojich pozemkoch a majú vyhradené miesta na kompostovanie pokosenej trávy a iného biologického odpadu.

- Kompostovanie zelenej hmoty z pozemkov, ktoré vlastnil Štátny majetok Valaská Belá sa zabezpečovalo cez sušenie na seno, v extrémne zlých klimatických podmienkach spálením.

Cieľ:

- sanácia jestvujúcej skládky v obci

Plnenie: splnené čiastočne

- v obci boli zlikvidované divoké skládky odpadu a k 31.7.2000 bola uzatvorená aj stará skládka komunálneho odpadu. Na starej skládke bola prevedená sanácia presypaním zeminou.

3. ZÁVAZNÁ ČASŤ PROGRAMU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Kvantitatívne ciele sú zamerané na celkové nakladanie s odpadmi, nakladanie s komunálnym odpadom, nakladanie s odpadmi z obalov a separovaný zber

Kombináciou dobrých a osvedčených praktík z predchádzajúceho obdobia a novej legislatívy v odpadovom hospodárstve je možné stanoviť ciele nasledovne:

- predchádzanie vzniku odpadov
- zhodnocovanie odpadov
- zneškodňovanie odpadov v súlade s novou legislatívou
- vytváranie podmienok pre zhodnocovanie odpadov v súčasnosti nezhodnotiteľných
- znižovanie podielu biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov
- zneškodňovanie nevyužitelných odpadov environmentálne vhodným spôsobom
- ukladanie odpadov na vyhovujúcich skládkach odpadov

**3.1 Komodity pre záväznú časť programu obce s názvom podľa § 5 ods.2 písm. a)
Vyhlášky MŽP SR č 283/2001 Z. z. v platnom znení**

Tabuľka č.5 – Komodity

1.Odpady z plastov

20 01 39	Plasty	☐
----------	--------	-----------------------

2.Odpady z papiera

20 01 01	Papier a lepenka	☐
----------	------------------	-----------------------

3.Odpady zo skla

20 01 02	Sklo	☐
----------	------	-----------------------

4. Biologicky rozložiteľný odpad

20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	☐
----------	-------------------------------	-----------------------

5. Komunálne odpady

20 01 01	Papier a lepenka	☐
20 01 02	Sklo	☐
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	☐
20 01 10	Šatstvo	☐
20 01 11	Textílie	☐
20 01 38	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	☐
20 01 39	Plasty	☐
20 01 40	Kovy	☐
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	☐
20 02 02	Zemina a kamenivo	☐
20 02 03	Iné biologicky rozložiteľné odpady	☐
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	☐
20 03 04	Kal zo septikov	☐
20 03 07	Objemný odpad	☐
20 03 99	Komunálne odpady inak nešpecifikované	

3.2 Údaje o prúdech odpadov vo východiskovom a v cieľovom roku programu

Vznik odpadu v obci Valaská Belá a spôsob nakladania s ním v roku 2000 je znázornený v ľavej časti tabuľky č.2. Predpokladaný vznik odpadov a podiel ich zhodnocovania a zneškodňovania v cieľovom roku programu 2005 pre stanovené komodity je uvedený v pravej časti tabuľky č. 2.

Vznik a nakladanie s odpadom v roku 2000

Predpokladaný vznik a nakladanie s odpadmi v roku 2005

Tabuľka č. 6

Kategoríe a druhy odpadov	rok 2000							rok 2005						
	množstvo odpadov		zhodnotenie		zneškodnenie		iné	množstvo odpadov		zhodnotenie		zneškodnenie		iné
			Materiálové	Energetické	Spaľovaním	Skládkovaním				Materiálové	Energetické	Spaľovaním	Skládkovaním	
	tony	%					%	%	%					%
Plasty	-	-	-	-	-	-	-	10,0	100	-	-	-	-	
Papier a lepenka	-	-	-	-	-	-	-	2,0	100	-	-	-	-	
Sklo	-	-	-	-	-	-	-	5,0	100	-	-	-	-	
Textílie	-	-	-	-	-	-	-	1,5	100	-	-	-	-	
Kovy	-	-	-	-	-	-	-	0,5	100	-	-	-	-	
Zmesový kom. odpad	330	-	-	-	-	100	-	390,0	-	-	-	100	-	
Objemný odpad	20	-	-	-	-	100	-	30,0	10	-	-	85	5	
Biologicky rozlož. odp.	15	20	-	-	20	50	10	30,0	30	10	-	-	15	
Komunálny odpad spolu	365	-	-	-	-	-	-	469,0	20	-	-	75	5	

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce za rok 2000.,

3.3 Organizačné a technické opatrenia na zníženie odpadu

Organizačné opatrenia smerujúce k zníženiu vzniku odpadov:

Hlavným cieľom s výhľadom do roku 2005 je výrazné znižovanie produkovaného odpadu až na objem cca 80 – 90 kg /obyvateľa/rok zo 145 kg odpadov vyprodukovaných

v roku 2000. Na dosiahnutie uvedeného cieľa bude obec zabezpečovať a realizovať nasledujúce úlohy:

- zavedenie 60- 80 % -nej separácie odpadov v zmysle platného zákona
- upresnenie a motivovanie občanov k hospodárnemu využívaniu odpadov prostredníctvom úpravy poplatkov za odpad
- informovanie verejnosti o možnostiach znižovania vzniku odpadov, hlavne u biologicky rozložiteľných formou besied, miestnym rozhlasom a letákmi.

Technologické a výrobné opatrenia smerujúce k zníženiu vzniku odpadov:

- využívanie alternatívnych zdrojov energie

Obec nemá možnosť prijať výrobné opatrenia na zníženie vzniku odpadov

Očakávaný účinok opatrení prijatých na zníženie vzniku odpadov:

Predpokladá sa, že pokračovaním separovaného zberu možno vytriediť až na 80 – 90% odpadu. Týmto procesom dôjde k poklesu množstva odpadu zneškodňovaného prostredníctvom skládkovania, a teda k zníženiu zaťaženia životného prostredia a navráteniu zdanlivo bezcenného odpadu späť do výroby.

3.4 Opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov

Podľa § 5 ods. 1 písm. d) bod 1. Vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch sa do roku 2010 má znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 75% z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

V Obci Valaská Belá sa do roku 2000 využíval biologicky rozložiteľný odpad na kompostovanie v súkromných kompostoviskách. Tieto základy je potrebné využívať aj naďalej.

S výhľadom do roku 2005 sa predpokladá ešte výraznejšie zníženie biologicky rozložiteľného odpadu, nakoľko občania vedia narábať s týmto odpadom a pri rodinných domoch majú prevažne vybudované kompostoviská na trávu.

Pre splnenie stanoveného cieľa je potrebné:

- presvedčiť občanov, ktorí kompostovisko ešte nezriadili o tom, že im to ušetrí značné prostriedky, ktoré doteraz vynaložili na likvidáciu tohto odpadu a zároveň nakupovali biologické hnojivo – rašelinu.

4. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU

Zariadenie na zneškodňovanie odpadu

V obci Valaská Belá sa nenachádza žiadne zariadenie na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu a nie je predpoklad, že by sa v sledovanom období takého zariadenie vybudovalo. Z uvedeného dôvodu je toho času využívané existujúce zariadenie na zneškodňovanie odpadu na skládku Veronika, a.s. v Dežericiach.

Prioritou pre obdobie do roku 2005 je zavedenie účinného systému separovaného zberu vybraných komodít a biologicky rozložiteľného odpadu priamo v obci. Vyseparovaný odpad bude odovzdávaný prostredníctvom zmluvných partnerov na ďalšie zhodnotenie. Vyseparované odpady, pre ktoré neexistuje dostatočná kapacita na materiálové zhodnotenie budú zhodnocované energeticky pri využití existujúcich zariadení.

5. ROZPOČET ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

5.1 Prehľad rozpočtu odpadového hospodárstva za predchádzajúce obdobie 1999-2001

Náklady:	1999	2000	2001
Náklady na zber a prepravu odpadov	194.332,-	310.895,-	432.160,-
Náklady za uloženie odpadu	0	89.450,-	220.365,-
Spolu náklady	194.332,-	400.345,-	652.525,-

Príjmy:	1999	2000	2001
Poplatky za odvoz odpadu	118.420,-	124.306,-	174.295,-

Celkové náklady a príjmy spolu za r. 1999 - 2001

- Vynaložené náklady na odpadové hospodárstvo spolu : **1.247.202,- Sk**
- Zdroje pokrytia nákladov v členení:
  - vlastné zdroje: **830.181,- Sk**
  - poplatky: **417.021,- Sk**

5.2 Rozpočet pre obdobie nového programu /2003 – 2005/

Celková výška plánovaných nákladov na zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov:

- Náklady za nakladanie s odpadmi za rok 2003 až 2005: **2.394.000,- Sk**

Zdroje na pokrytie nákladov:

- vlastné zdroje: **591.000,- Sk**
- poplatky: **1.803.000,- Sk**

6. INÉ

6.1 Program obce je v súlade s programami pôvodcov v k. ú. obce a so Všeobecne záväzným nariadením Obce Valaská Belá č. 3/2001 o odpadoch a Všeobecne záväzným nariadením Obce Valaská Belá č. 3/2003 o miestnym poplatkoch .

6.2 Meno spracovateľa programu

Program spracovala:

Zuzana Novotková – pracovníčka obce na úseku odpadového hospodárstva

Správnosť údajov uvedených v tomto programe potvrdzuje oprávnený zástupca:

Ing. Jozef Mulinka – starosta obce

7. ZÁVEREČNÁ ČASŤ

Do programu odpadového hospodárstva obce možno nahliadnuť v pracovných dňoch na Obecnom úrade vo Valaskej Belej.

Program odpadového hospodárstva bol predložený orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva Okresnému úradu v Prievidzi, odbor životného prostredia na schválenie.

Vo Valaskej Belej dňa 10.3.2003

Ing. Jozef Mulinka
starosta obce